

Suometsien merkitys metsätaloudessa

Suomen nykyisestä metsätalousmaasta yli kolmannes on suota. Se merkitsee vajaata yhdeksää miljoonaa hehtaaria, josta yli puolet on ojitettu puun kasvatusta varten. Suurin osa uudisojituksista on tehty ns. Mera-kaudella 1960- ja 1970-luvuilla. Ojitus on ollut tuon ajan puuntuotanto-ohjelmien tärkeä osa. Niissä luvattiin: ”Puulla parempiin päiviin”. Suometsien kasvumahdollisuuksien parantaminen vesitalouden järjestelyn avulla merkitsi oloissamme laajamittaisinta hakkuumahdollisuuksien lisäämistä. Investoinnit suometsien perusparannuksiin tehtiin nykyisen mitapuun mukaan niukkoina kansantalouden aikoina.

Suometsien vuotuinen kasvu on parantunut ja on nyt 18 miljoonaa kuutiometriä. Harvennushakkuuta olisi kuluvaan vuosikymmenen aikana tarpeen tehdä yli miljoonan hehtaarin alalla. Seuraavien vuosikymmenien hakkuumahdollisuuksista yhä suurempi osuus on suomilla.

Suot ovat erilaisia kasvupaikkoja kuin kivennäismaat. Puuston kasvun ylläpitämiseksi suomilla on tehtävä enemmän metsänhoito- ja perusparannustöitä. Soiden vesitalous on pidettävä jatkuvasti kunnossa, jotta puuston juuristo pystyy ottamaan maasta riittävästi ravinteita. Myös tilajärjestyksen ja kokorakenteen suhteen suopuustot eroavat kivennäismaiden puustoista. Puuston epätasaisuuden vuoksi karujen soiden puustojen harvennuksissa on ongelmana pieni hehtaarikohtainen hakkuukertymä. Puunkorjuu on siten kalliimpaa kuin täystiheissä kivennäismaan kohteissa. Uudisojituksista on kulunut niin paljon aikaa, että laajojen ojitusaluiden puusto on varttunut harvennus- ja kunnostushakkuun vaiheeseen. Suopuustojen kasvatuksessa ei voida noudattaa suoraan kivennäismaiden puustojen kasvatusohjeita. Suometsien harvennukseen ja kasvatukseen liittyy useita erityiskysymyksiä, joiden ratkaisemiseen tarvitaan tutkimustietoa.

Suoluonnon, kasvillisuuden ja eliöstön monimuotoisuuden säilyttämistä pidetään yhä tärkeämpänä. Vaikka ojittamattomia soita on runsaat neljä miljoonaa hehtaaria, investoidaan nykyisin myös ojitetujen soiden ennallistamiseen.

Koska Suomen koko puuvaranto on kasvanut huomattavasti, ovat nyt ”paremmat päivät” käsillä. Kansantalouden kannalta ei kuitenkaan ole merkityksetöntä, missä määrin ojitetut suot pidetään taloudellisen metsänkasvatuksen piirissä. Kysymys on siitä, onko meillä varaa jättää ojitetuja alueita hoitamatta ja sato korjaamatta Mera-kaudella tehdyistä kansantalouden investoinneista.

Eeva Korpilahti